

Morfologinių žymų standartas (12 versija)¹

IVADAS

Šiame dokumente išvardyti kiekvienos lietuvių kalbos dalies morfologinių kategorijų ir skyrybos ženklų rinkiniai bei jų žymėjimo kodai.² Sudarant morfologines žymas laikomasi šių principų:

- tos pačios kalbos dalies gramatinėms formoms taikomos vienodo ilgio žymos;
- jei gramatinė kategorija tam tikros kalbos dalies konkrečiai žodžio formai nėra taikoma, tai toje žymos pozicijoje įrašomas minusas (-);
- pirmoji morfologinių žymų grandinė (gramatinė kategorija (kalbos dalis) rašoma didžiąja raide;
- visos kalbos dalys turi pobūdžio (*Type*) kategoriją;
- morfologinių žymų kodai nustatyti remiantis tarptautine praktika (žr. <http://nl.ijs.si/ME/V4/msd/html/index.html>) ir yra iš esmės suderinami su kitų kalbų gramatinių rinkinių žymėjimais (pvz., *noun* – n, *verb* – v, *feminine gender* – f). Įvesti keli papildomi lietuviškai gramatikai būdingi kodai (pvz., *būdiny* – b);
- 176 morfologinės samplaikos žymimos kaip atskiri nedalomi vienetai (visas sąrašas pateiktas priede);
- pažymėta subnorminė (n) ir necenzūrinė kalba (x).

11 versijos pakeitimai

- *Pobūdžio* ($p=1$) pozicijoje įvestos subnorminės (n) ir necenzūrinės kalbos (x) žymos: daiktavardžiui, veiksmažodžiui, būdvardžiui, įvardžiui, prieveiksniui, prielinksniui, dalelytei, ištiktukui ir trumpiniui;
- Veiksmažodžio *Gram. Formos* ($p=2$) pozicijoje *būdiniui* priskirta žyma *b* vietoje ankstesnės *s*, ištaisant nesutapimą su morfologinio anotatoriaus generuojamomis žymomis;
- Veiksmažodžio *Laiko* ($p=3$) pozicijoje *būtajam laikui* priskirta žyma *s* vietoje *a*, o *būtajam kartiniui* – *a* vietoje *s*, ištaisant nesutapimą su morfologinio anotatoriaus generuojamomis žymomis.
- Daiktavardžio *Pobūdžio* ($p=1$) ir *Giminė* ($p=2$) pozicijose įvesti redakciniai pakeitimai į *bendrinis* vietoje *bendras*, *vyriškoji* ir *moteriškoji* vietoj *vyr. giminė* ir *mot. giminė*)

12 versijos pakeitimai

- *Pobūdžio* ($p=1$) pozicijoje skaitvardžiui įvestos subnorminės (n) ir necenzūrinės (x) kalbos žymos;
- Įvardžiui ($p=11$) pozicijoje apibrėžtumas negali būti „nebūdingas“;
- Kitų kategorijoje ($p=1$) pozicijoje įvestos papildomos žymos: fragmento (*g*), raidės (*t*), slapyvardžio (*i*);
- Į stabilųjų junginių sąrašą įtraukti stabilūs (žr. Priedą): *ir pan.*, *ir panašiai*, *ir kt.*, *ir t. t.*, *ir taip toliau*, *kad ir*, *kad ir kas*, *kad ir kaip*, *kad ir kiek*, *kad ir kur*, *na ir kas*, *vėl ir vėl*.

Pastaba: Svetainėje <http://corpus.vdu.lt/lt/> per paieškos sistemą pateikiami tekstai morfologiškai anotuoti automatiškai.

¹ Atnaujinta 2019 m. liepos 24 d.

² Šiuo metu šis standartas naudojamas semantika.lt anotavimo paslaugoje ir naujoje DLKT paieškoje (corpus.vdu.lt).

Kategorijos / Categories

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value
1	Kategorija Category	daiktavardis	noun	N ³
		veiksmažodis	verb	V
		būdvardis	adjective	A
		įvardis	pronoun	P
		prieveiksmis	adverb	R
		rielinksnis	preposition	S
		jungtukas	conjunction	C
		skaitvardis	numeral	M
		dalelytė	particle	Q
		jaustukas	interjection	I
		ištiktukas	onomatopoeia	O
		trumpiniai	abbreviation	Y
		kiti	residual	X
		skyryba ir simboliai	punctuation and symbols	T

³ **Pastaba:** anglų kalbos kodai priskirti remiantis tarptautine praktika: MULTTEXT-EAST specifikacijomis
<http://nl.ijs.si/ME/V4/msd/html/index.html>

Daiktavardis / Noun

Elementų skaičius / Number of codes: 7

Pavyzdžiai / Examples: Lietuvai, „Npfsdng“
vasarą, „Ncfsan-“
bankuchenas, „Nnmsgn-“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	daiktavardis	Noun	N
1	Pobūdis	Type	bendrinis	common	c
			tikrinis	proper	p
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x
2	Giminė	Gender	bendroji	common	c
			moteriškoji	feminine	f
			vyrishkoji	masculine	m
			nebūdinga	irrelevant	-
3	Skaičius	Number	daugiskaita	plural	p
			vienaskaita	singular	s
			dviskaita	dual	d
			nebūdinga	irrelevant	-
4	Linksnis	Case	vardininkas	nominative	n
			kilmininkas	genitive	g
			naudininkas	dative	d
			galininkas	accusative	a
			įnagininkas	instrumental	i
			vietininkas	locative	l
			šauksmininkas	vocative	v
			iliatyvas	illiative	x
			nebūdinga	irrelevant	-
15	Sangražumas	Reflexiveness	taip	yes	y
			ne	no	n
16	Vardas	Name	vardas	first	f
			pavardė	surname	s
			geografinis	geographic	g
			nebūdinga	irrelevant	-

Veiksmazodis / Verb

Elementų skaičius / Number of codes: 14

Pavyzdžiai / Examples: rezervuoju, „Vgmp1s--n--ni-“
 paliktu, „Vgps-smpnnin-p“
 bėgte, „Vgb-----n--n--“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	veiksmazodis	Verb	V
1	Pobūdis	Type	bendras	general	g
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x
2	Gram. forma	VForm	bendratis	infinitive	i
			asmenuojamoji forma	main	m
			dalyvis	participle	p
			padalyvis	adverbial participle	a
			pusdalyvis	half participle	h
			būdinys	adverbial participle2	b
3	Laikas	Tense	esamasis	present	p
			būtas	simple past	s
			būtas kartinis	past tense	a
			būtas dažninis	past frequentative	q
			būsimasis	future	f
4	Asmuo	Person	1 asmuo	first	1
			2 asmuo	second	2
			3 asmuo	third	3
			nebūdinga	irrelevant	-
5	Skaičius	Number	daugiskaita	plural	p
			vienaskaita	singular	s
			dviskaita	dual	d
6	Giminė	Gender	moteriškoji	feminine	f
			vyriškoji	masculine	m
			bevardė	neuter	n
			nebūdinga	irrelevant	-
7	Rūšis	Voice	veikiamoji	active	a
			neveikiamoji	passive	p
			reikiamybė	necessity	n
			nebūdinga	irrelevant	-
8	Neigiamumas	Negative	taip	yes	y
			ne	no	n
9	Apibrėžtumas	Definiteness	taip	yes	y
			ne	no	n

11	Linksnis	Case	vardininkas	nominative	n
			kilmininkas	genitive	g
			naudininkas	dative	d
			galininkas	accusative	a
			īnagininkas	instrumental	i
			vietininkas	locative	l
			šauksmininkas	vocative	v
			īliatyvas	īlliative	x
			nebūdinga	irrelevant	-
18	Sangrāžumas	Reflexiveness	taip	yes	y
			ne	no	n
19	Nuosaka	Mood	tiesioginė	indicative	i
			tariamoji	subjunctive	s
			īliepiamoji	imperative	m
			nebūdinga	irrelevant	-
20	Laipsnis	Degree	nelyginamasis	positive	p
			aukštesnysis	comparative	c
			aukščiausiasis	superlative	s
			nebūdinga	irrelevant	-

Būdvardis / Adjective

Elementų skaičius / Number of codes: 7

Pavyzdžiai / Examples: svarbu, „Agpn--n“
 gražiausias, „Agsmpn“
 biednas, „Anpmsnn“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	būdvardis	Adjective	A
1	Pobūdis	Type	bendras	general	g
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x
2	Laipsnis	Degree	nelyginamasis	positive	p
			aukštesnysis	comparative	c
			aukščiausiasis	superlative	s
			aukštesnysis	diminutive	d
			nebūdinga	-	-
3	Giminė	Gender	moteriškoji	feminine	f
			vyriškoji	masculine	m
			bevardė	neuter	n
			nebūdinga	-	-
4	Skaičius	Number	daugiskaita	plural	p
			vienaskaita	singular	s
			dviskaita	dual	d
			nebūdinga	-	-
5	Linksnis	Case	vardininkas	nominative	n
			kilmininkas	genitive	g
			naudininkas	dative	d
			galininkas	accusative	a
			įnagininkas	instrumental	i
			vietininkas	locative	l
			šauksmininkas	vocative	v
			iliatyvas	illiative	x
			nebūdinga	-	-
6	Apibrėžtumas	Definiteness	taip	yes	y
			ne	no	n

Ķvardis / Pronoun

Elementų skaicius / Number of codes: 6

Pavyzdžiai / Examples:

visoks, „Pgmpin“

man, „Pg-sdn“

toooks, „Pnmsnn“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	ķvardis	Pronoun	P
1	Pobūdis	Type	bendras	general	g
3	Giminė	Gender	moteriškoji	feminine	f
			vyriškoji	masculine	m
			bevardė	neuter	n
			nebūdinga	-	-
4	Skaicius	Number	daugiskaita	plural	p
			vienaskaita	singular	s
			dviskaita	dual	d
			nebūdinga	-	-
5	Linksnis	Case	vardininkas	nominative	n
			kilmininkas	genitive	g
			naudininkas	dative	d
			galininkas	accusative	a
			ķnagininkas	instrumental	i
			vietininkas	locative	l
			ķauksmininkas	vocative	v
			iliatyvas	illiative	x
			nebūdinga	-	-
11	Apibrėžtumas	Defineteness	taip	yes	y
			ne	no	n

Skaitvardis / Numeral

Elementų skaičius / Number of codes: 7

Pavyzdžiai / Examples: penkiom, „Mcf-iln“ / „Mcf-dln“
 10, „M----d-“
 pem, „Mn-----“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	skaitvardis	Numeral	M
1	Pobūdis	Type	kiekinis pagrindinis	cardinal	c
			kelintinis	ordinal	o
			kiekinis kuopinis	collect	l
			kiekinis dauginis	multiple	m
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x
			nebūdinga	-	-
2	Giminė	Gender	moteriškoji	feminine	f
			vyriškoji	masculine	m
			bevardė	neuter	n
			nebūdinga	-	-
3	Skaičius	Number	daugiskaita	plural	p
			vienaskaita	singular	s
			nebūdinga	-	-
4	Linksnis	Case	vardininkas	nominative	n
			kilmininkas	genitive	g
			naudininkas	dative	d
			galininkas	accusative	a
			įnagininkas	instrumental	i
			vietininkas	locative	l
			šauksmininkas	vocative	v
			iliatyvas	illiative	x
			nebūdinga	-	-
5	Forma	Form	arabiška	arabic	d
			romėniška	roman	r
			raidinė	letter	l
			mišri	m-form	m
6	Apibrėžtumas	Defineteness	taip	yes	y
			ne	no	n
			nebūdinga	-	-

Prieveiksmis / Adverb

Elementų skaičius / Number of codes: 3

Pavyzdžiai / Examples: apskritai, „Rgp“
geriau, „Rgc“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	prieveiksmis	Adverb	R
1	Pobūdis	Type	bendras	general	g
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x
3	Laipsnis	Degree	nelyginamasis	positive	p
			aukštesnysis	comparative	c
			aukščiausiasis	superlative	s
			aukštesnysis	diminutive	d
			-	-	-

Prielinksnis / Preposition

Elementų skaičius / Number of codes: 3

Pavyzdžiai / Examples: su, „Sgi“
po, „Sgg“ / „Sga“ / „Sgi“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	prelinksnis	Preposition	S
1	Pobūdis	Type	bendras	general	g
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x
3	Linksnis	Case	kilmininkas	genitive	g
			naudininkas	dative	d
			galininkas	accusative	a
			įnagininkas	instrumental	i

Jungtukas / Conjunction

Elementų skaičius / Number of codes: 2

Pavyzdžiai / Examples: būtent, „Cg“
ir, „Cg“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	jungtukas	Conjunction	C
1	Pobūdis	Type	bendras	general	g

Dalelytė / Particle

Elementų skaičius / Number of codes: 2

Pavyzdžiai / Examples: pat, „Qg“
gal, „Qg“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	dalelytė	Particle	Q
1	Pobūdis	Type	bendras	general	g
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x

Jaustukas / Interjection

Elementų skaičius / Number of codes: 2

Pavyzdžiai / Examples: na, „lg“
va, „lg“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	jaustukas	Interjection	I
1	Pobūdis	Type	bendras	general	g
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x

Ištiktukas / Onomatopoeia

Elementų skaičius / Number of codes: 2

dzin, „Og“
cypt, „Og“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	ištiktukas	Onomatopoeia	O
1	Pobūdis	Type	bendras	general	g
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x

Trumpinys / Abbreviation

Elementų skaičius / Number of codes: 2

Pavyzdžiai / Examples: t. t., „Ys“
TV, „Ya“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Kalbos dalis	CATEGORY	trumpinys	Abbreviation	Y
6	Pobūdis	Type	sutrumpinimas	shortening	s
			santrumpa	acronym	a
			subnorminis	substandard	n
			necenzūrinis	obscene	x

Kiti / Others

Elementų skaičius / Number of codes:

2

the, „Xf“

<http://www.vdu.lt>, „XI“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Neatpažintas žodis	CATEGORY	kiti	Residual	X
1	Pobūdis	Type	užsienio kalba	foreign	f
			rašybos klaida	typo	t
			skaidymo klaida	segmentation	p
			žyma	tag	h
			nuoroda	link	l
			el. pašto adresas	e-mail addresses	e
			slapyvardis	nickname	i
			fragmentas	fragment	g
			raidė	letter	t
			kt	other	-

Skyrybos ženklai / Punctuation

Elementų skaičius / Number of codes:

2

Pavyzdžiai / Examples:

„“, „Tc“

„?“ , „Tq“

P	Atributas	Attribute	Reikšmė	Value	Code
0	Frazė	CATEGORY	skyryba	Punctuation	T
1	Pobūdis	Type	.	taškas	full stop/period
			,	kablelis	comma
			;	kabliataškis	semicolon
			:	dvitaškis	colon
			?	klaustukas	question mark
			!	šauktukas	exclamation mark
			...	daugtaškis	ellipsis
			--	brūkšnelis, minusas	dash, minus
			([{	atidarantis skliaustas	opening bracket
)] }	uždarantis skliaustas	closing bracket
			" ' „ “	kabutės	quotation mark
			/	pasvirasis brūkšnys	slash, stroke
			\ * % ^ \$	kiti ženklai, simboliai	other marks, symbols

Priedas / Annex

be abejo	R	kad ir kiek	C
be galo	R	kad ir koks	C
be paliovos	R	kad ir kur	C
be perstojo	R	kada nors	R
bet ir	C	kai kada	R
bet kada	R	kai kas	P
bet kaip	R	kai koks	P
bet kas	P	kai kur	R
bet kiek	R	kai kuris	P
bet koks	P	kaip kada	R
bet kur	R	kaip mat	R
bet kuris	P	kaip nors	R
čia pat	R	kas nors	P
čia tai bent	I	kaži kada	R
eik sau	I	kaži kaip	R
galų gale	R	kaži kas	P
j pat	S	kaži kiek	R
j valias	R	kaži kodėl	R
ir pan.	C	kaži kur	R
ir panašiai	C	kažin kada	R
ir kt.	C	kažin kaip	R
ir t. t.	C	kažin kas	P
ir taip toliau	C	kažin kiek	R
iš anksto	R	kažin kodėl	R
iš dalies	R	kažin kur	R
iš eilės	R	kiek nors	R
iš esmės	R	ko gera	Q
iš karto	R	ko gero	Q
iš lėto	R	koks nors	P
iš mažens	R	kol kas	R
iš palengvo	R	kolei kas	R
iš pasalų	R	kur kas	R
iš paskos	R	kur ne kur	R
iš paskutiniųjų	R	kur nors	R
iš pat mažens	R	kuriam laikui	R
iš pat pradžių	R	kuris nors	P
iš pradžių	R	lyg ir	Q
iš principo	R	lig pat	S
iš tiesų	R	lig šiol	R
iš tikro	R	lig šiolei	R
iš tikrųjų	R	lyg tyčia	R
iš tolo	R	lig tol	R
juo labiau	R	lig tolei	R
ką tik	R	ligi kol	R
ką tiktai	R	ligi kolei	R
kad ir	C	ligi pat	S
kad ir kas	C	ligi šiol	R
kad ir kaip	C	ligi šiolei	R

ligi tol	R
ligi tolei	R
mažų mažiausiai	R
na ir kas	I
nė kiek	R
nė motais	R
ne tik	C
ne tiktai	C
nė vienas	P
nieko sau	I
nieku gyvu	R
nuo anksto	R
nuo mažens	R
nuo mažumės	R
nuo pat	S
nuo pat mažens	R
nuo pat pražių	R
nuo pradžių	R
nuo seno	R
nuo šiol	R
nuo šiolei	R
nuo tol	R
nuo tolei	R
po galais	I
po laiko	R
po paraliais	I
po perkūnais	I
po šiai dienai	R
po šimts	I
po šimts perkūnų	I
po šimts pypkių	I
po šimts velnių	I
po truputį	R
po velnių	I
po visam	R
prie pat	S
prieš pat	S
prieš tai	R
priešais pat	S
šiai jau	R
šiai ne taip	R
šiai sau	R
šiai taip	R
šiek tiek	R
šioks toks	P
šis tas	P
šit kaip	I
t. y.	R
tai bent	I
tai va	Q
taip kad	Q

taip pat	Q
taip pat	R
tam tikras	P
tarp kita ko	Q
tarp kitko	Q
tas pat	P
tas pats	P
ten pat	R
ties jau to	I
ties pat	R
ties to	I
ties pat	S
toks pat	P
toks pats	P
toli gražu	R
tuo labiau	R
tuo pačiu	R
tuo tarpu	C
tuo pat	R
tuo pat	R
tuo pat	R
už dyką	R
vargais negalais	R
vargu ar	Q
vargu bau	Q
vėl ir vėl	R
vienui vienas	A
vienur kitur	R
vis dėlto	C
vis tiek	R
vis tik	R
vis tiktai	R
vis vien	R
vis viena	R
viso geriausio	I
viso gero	I
viso labo	I
viso labo	R
visų pirma	R
visur kur	R
vos ne vos	R
vos vos	R